

Înregistrarea cabinetului avocatului și a biroului asociat de avocați

Îndrumar pentru avocați

Acest îndrumar pentru avocați a apărut cu sprijinul Asociației Avocaților Americani Inițiativa pentru Supremația Legii și a fost finanțat printr-un grant acordat de către Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii. Opiniile, constatările și concluziile exprimate aparțin autorului și nu reflectă neapărat opinia Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

INTRODUCERE

Rolul avocaturii într-o societate este unul fundamental – de a face supremația legii efectivă, de a promova drepturile omului, de a-i ajuta pe cei defavorizați și de a da voce celor care nu au o influență politică. Eu cred sincer că actualmente avocații din Moldova depun eforturi să promoveze aceste valori, să-și facă vocea auzită și să se consolideze într-o profesie juridică unită și puternică. Totuși pentru a deveni astfel, profesia juridică însăși are nevoie de schimbări semnificative, în special în domeniul admiterii în profesie, instruirii inițiale și continue a avocaților, calificării profesionale și calității serviciilor juridice și garanțiilor efective de exercitare a profesiei.

Pentru a contribui la o mai bună informare și înțelegere a unor aspecte importante ce țin de profesia juridică, Asociația Avocaților Americani Inițiativa pentru Supremația Legii (ABA ROLI) a susținut publicarea unor îndrumare pentru avocați și avocații-stagiari. Cel de-al doilea îndrumar dintr-o serie de patru îndrumare pentru avocați este dedicat înregistrării cabinetului avocatului și a biroului asociat de avocați. Autorul explică etapele de înregistrare a unui CA sau BAA făcând referire la sursele utile care ghidează avocații pe parcursul realizării procesului de înregistrare. Îndrumarul a fost revizuit și coordonat cu domnii Alexandru Țurcan și Mihai Lupu, avocați și membri ai Consiliului Uniunii Avocaților, cărora ABA ROLI le aduce mulțumiri.

Cu deosebit respect,
Olimpia Gribincea
Consultant juridic,
ABA ROLI Moldova

ÎNREGISTRAREA CABINETULUI AVOCATULUI ȘI A BIROULUI ASOCIAT DE AVOCAȚI

Sorina MACRINICI, avocat, Membru, Centrul de Resurse Juridice

Potrivit articolului 29 al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, persoanele admise în profesia de avocat pot profesa avocatura în cadrul Cabinetului Avocatului sau Biroului Asociat de Avocați. Avocatul poate fi fondator doar al Cabinetului Avocatului sau al Biroului Asociat de Avocați.¹

Cabinetul Avocatului este constituit dintr-un singur avocat fondator și se prezintă în raporturile juridice în calitate de persoană fizică.² Denumirea Cabinetului Avocatului este compusă din numele și prenumele avocatului fondator.³

Biroul Asociat de Avocați este creat de doi și mai mulți avocați fondatori și are statut de persoană juridică. Relațiile dintre avocații din cadrul Biroului Asociat de Avocați sunt reglementate în temeiul unui contract.⁴ Biroul Asociat de Avocați poate alege orice denumire.⁵ Una din tradițiile avocaturii este ca denumirea birourilor de avocați să conțină numele unuia sau mai multor avocați fondatori.

Înregistrarea formelor de organizare a activității de avocat reprezintă un proces complex care presupune înregistrarea inițială la Ministerul Justiției, urmată de alte acțiuni necesare în vederea funcționării unui Cabinet al Avocatului sau Birou Asociat de Avocați, și anume:

- I. Înregistrarea la Ministerul Justiției;
- II. Obținerea certificatului de atribuire a codului fiscal;
- III. Confeccionarea ștampilei;
- IV. Înregistrarea la organele fiscale teritoriale;
- V. Deschiderea unui cont bancar;

¹ A se vedea art. 29 alin. (2) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

² A se vedea art. 30 al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

³ A se vedea art. 29 alin. (3) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

⁴ A se vedea art. 31 al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

⁵ A se vedea art. 29 alin. (3) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

- VI. Înregistrarea la Casa Națională de Asigurări Sociale;
- VII. Înregistrarea la Compania Națională de Asigurări în Medicină;
- VIII. Obținerea legitimației de la Uniunea Avocaților;
- IX. Procurarea formularelor cu regim special.

În continuare, vom examina detaliat fiecare dintre aceste etape prin prezentarea listei actelor necesare a fi depuse la autorități, a termenelor de examinare a cererilor și alte detalii utile pentru avocați.

I. Înregistrarea la Ministerul Justiției

Potrivit art. 32 al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, Ministerul Justiției este autoritatea care înregistrează formele de organizare a activității de avocat. De asemenea, conform art. 65 alin. (1) lit. (e) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002, Ministerul Justiției ține Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați. Extrasul Registrului este disponibil pe pagina web a Ministerului Justiției, la categoria „Persoane autorizate”⁶.

Înregistrarea Cabinetului Avocatului și Biroului Asociat de Avocați la Ministerul Justiției⁷ are loc după depunerea următoarelor documente⁸:

- a) cererea de înregistrare;
- b) declarația de fondare a Cabinetului Avocatului sau a Biroului Asociat de Avocați. Forma declarației este aprobată de către Ministerul Justiției;
- c) copia licenței pentru exercitarea profesiei de avocat;
- d) copiile actelor care confirmă adresa sediului Cabinetului Avocatului sau al Biroului Asociat de Avocați;
- e) informația privind datele de contact (număr de telefon, adresă poștală și electronică);

⁶ A se vedea <http://justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=71&>, accesat la 8 ianuarie 2013.

⁷ Direcția responsabilă din cadrul Ministerului Justiției este Direcția notariat și avocatură; telefon de contact: 022 20 14 07.

⁸ A se vedea art. 32 alin. (1) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

f) confirmarea privind notificarea Uniunii Avocaților despre intenția înregistrării Cabinetului Avocatului sau a Biroului Asociat de Avocați.

Modelele acestor acte sunt disponibile pe pagina web a Ministerului Justiției.⁹

Suplimentar documentelor indicate în Lege, Ministerul Justiției condiționează înregistrarea prin prezentarea următoarelor acte¹⁰:

- a) copia buletinului de identitate al avocatului / avocaților, și
- b) procesul-verbal cu privire la alegerea șefului Biroului Asociat de Avocați de către avocații fondatori, în cazul Birourilor Asociate de Avocați.

După depunerea întregului set de acte indicate mai sus, Ministerul Justiției înregistrează Cabinetul Avocatului și Biroul Asociat de Avocați în termen de o lună. După procesarea actelor și înregistrarea, Ministerul Justiției eliberează decizia privind înregistrarea Cabinetului Avocatului sau a Biroului Asociat de Avocați și extrasul¹¹ din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați.

Refuzul Ministerului Justiției de a înregistra formele de organizare a profesiei de avocat poate fi contestat în instanța de judecată competentă, în procedura contenciosului administrativ.¹²

Avocații au dreptul să decidă modificarea formei de organizare a activității de avocat.¹³

⁹ A se vedea <http://justice.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=71&>, accesat la 8 ianuarie 2013.

¹⁰ *Idem*.

¹¹ De regulă, extrasul din Registru se eliberează în 5 exemplare, ce urmează a fi prezentate la diverse autorități care vor fi indicate în textul acestui îndrumar.

¹² A se vedea art. 32 alin. (4) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

¹³ A se vedea art. 32 alin. (5) al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură.

II. Obținerea certificatului de atribuire a codului fiscal

Potrivit art. 161 alin. (1) Cod Fiscal, organul fiscal ține evidența contribuabililor, atribuindu-le coduri fiscale în modul stabilit de instrucțiunea aprobată de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

În conformitate cu p. 17 al ordinului Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 236 din 18.12.2006 cu privire la aprobarea Instrucțiunii privind evidența contribuabililor, în vederea atribuirii codului fiscal, Cabinetele Avocaților și Birourile Asociate de Avocați urmează să depună următorul pachet de documente:

- a) cererea de atribuire a codului fiscal (cerere-tip disponibilă la organele fiscale);
- b) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- c) copia licenței / licențelor pentru exercitarea profesiei de avocat;
- d) copia buletinului de identitate al avocatului / avocaților.

Setul de acte pentru obținerea codului fiscal se prezintă la Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale¹⁴. Avocații care activează în municipiul Chișinău vor obține codul fiscal la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat mun. Chișinău.

Potrivit p. 23 al Instrucțiunii privind evidența contribuabililor, Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale eliberează certificatul de atribuire a codului fiscal în termen de 3 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.

¹⁴ A se vedea http://old.fisc.md/common/contacts/telterit/Informatii_de_contact_ale_IFS_teritoriale_ro.pdf, accesat la 8 ianuarie 2013.

III. Confecționarea ștampilei

Următoarea etapă după obținerea certificatului de atribuire a codului fiscal este confecționarea ștampilei Cabinetului Avocatului sau al Biroului Asociați de Avocați, care este strict necesară atât în toate procedurile de înregistrare ulterioară la autorități, cât și pentru o bună desfășurare a activității de avocat.

Ștampilele sunt confecționate de întreprinderi care dispun de licențe pentru acest gen de activitate.¹⁵

Avocații fondatori ai Cabinetelor Avocaților vor prezenta următoarele documente:

- a) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- b) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- c) copia buletinului de identitate al avocatului.

Birourile Asociate de Avocați vor prezenta actele indicate mai jos:

- a) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- b) copia deciziei Ministerului Justiției privind înregistrarea Biroului Asociați de Avocați;
- c) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- d) copia licenței șefului Biroului Asociați de Avocați;
- e) copia buletinului de identitate al șefului Biroului Asociați de Avocați.

Fiecare avocat poate dispune de ștampilă personală pentru confecționarea căreia se vor prezenta:

- a) copia buletinului de identitate al avocatului;
- b) licența avocatului, în original și copie.

¹⁵ A se vedea <http://www.yellowpages.md/rom/rubrics/tree/7520/7702/8446-stampile-sigilii>, accesat la 8 ianuarie 2013.

De regulă, termenul necesar pentru confecționarea ștampilelor se încadrează în 2-3 zile lucrătoare. Întreprinderea eliberează o adeverință privind fabricarea ștampilei, care include denumirea solicitantului, caracteristica tehnică a ștampilei și denumirea întreprinderii care a confecționat ștampila.

IV. Înregistrarea la organele fiscale teritoriale

Potrivit art. 161 alin. (3) Cod Fiscal, organele fiscale țin evidența contribuabililor, inclusiv a Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, prin deschiderea dosarelor contribuabililor.

În acest scop, avocații urmează să prezinte la Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale¹⁶ următorul set de documente:

- a) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- b) copia deciziei Ministerului Justiției privind înregistrarea Biroului Asociaat de Avocați;
- c) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- d) copia licenței avocatului / avocaților;
- e) copia buletinului de identitate al avocatului / avocaților;
- f) copiile actelor care confirmă adresa sediului Cabinetului Avocatului sau al Biroului Asociaat de Avocați.

Unele Inspectorate Fiscale de Stat Teritoriale pot condiționa înregistrarea prin prezentarea, la momentul depunerii setului de documente, a:

- a) 2 mape;
- b) 10 foi mărimea A4.

Punerea la evidență la Inspectoratele Fiscale de Stat Teritoriale are loc în ziua prezentării actelor indicate mai sus.

¹⁶ A se vedea http://old.fisc.md/common/contacts/telterit/Informatii_de_contact_ale_IFS_teritoriale_ro.pdf, accesat la 8 ianuarie 2013.

V. Deschiderea unui cont bancar

Activitatea avocatului presupune efectuarea unor operațiuni bancare care necesită deschiderea unor conturi bancare în valută națională și străină.

Pentru deschiderea unui cont bancar, fiecare bancă comercială instituie propriile reguli, dar, de obicei, avocaților le sunt solicitate următoarele documente:

- a) cererea de deschidere a contului (cerere-tip eliberată de bancă);
- b) copia extrasului din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției;
- c) copia deciziei Ministerului Justiției privind înregistrarea Cabinetului Avocatului sau a Biroului Asociat de Avocați;
- d) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- e) copia licenței avocatului /avocaților;
- f) copia buletinului de identitate al avocatului /avocaților;
- g) ștampila;
- h) fișa cu specimenul de semnătură / semnături, confirmată contra plată de persoana responsabilă a băncii sau legalizată notarial.

Ulterior, între Cabinetul Avocatului sau Biroul Asociat de Avocați, pe de o parte, și bancă, pe de altă parte, se încheie un contract de deservire a contului bancar.

Contul bancar este provizoriu până la momentul în care banca primește de la Inspectoratul Fiscal de Stat Teritorial certificatul privind luarea la evidență a contului bancar. Această procedură durează între 5 și 7 zile lucrătoare.

VI. Înregistrarea la Casa Națională de Asigurări Sociale

Potrivit art. 26 alin. (1) al Legii nr. 489 din 8 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, avocații din cadrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați sunt obligați să se înregistreze, în termen de 10 zile lucrătoare de la data obținerii dreptului de a desfășura activitatea de avocat, în calitate de plătitori de contribuții de asigurări sociale de stat la subdiviziunea teritorială a Casei Naționale de Asigurări Sociale unde își au adresa juridică¹⁷.

Lista documentelor necesare pentru înregistrarea avocaților în calitate de contribuabili la bugetul asigurărilor sociale de stat este următoarea:

- a) cerere de înregistrare (cerere-tip eliberată de Casele Teritoriale de Asigurări Sociale);
- b) copia extrasului din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției;
- c) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- d) copia licenței avocatului /avocaților;
- e) ștampila;
- f) certificat de la bancă privind numărul contului bancar (dacă există).

Înregistrarea Cabinetelor Avocaților și a Birourilor Asociate de Avocați la Casele Teritoriale de Asigurări Sociale are loc în ziua prezentării actelor indicate mai sus.

Avocații achită contribuțiile sociale printr-o sumă fixă stabilită anual prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat. Potrivit p. 1.5. al Anexei nr. 3 la Legea nr. 250 din 08.11.2012 a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2013, tariful contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii pentru avocați în 2013 constituie 5220 lei, care se achită lunar, câte 1/12 din suma anuală, până la sfârșitul lunii imediat următoare celei de gestiune. Tipul prestației sociale asigurată prin această contribuție este pensia minimă pentru limită de vârstă (stagiul de cotizare) și ajutorul de deces.

¹⁷ Adresele Caselor Teritoriale de Asigurări Sociale pot fi găsite la acest link: <http://www.cnas.md/regionmap.php?l=ro&idc=175>, accesat la 8 ianuarie 2013.

VII. Înregistrarea la Compania Națională de Asigurări în Medicină

Art. 10 alin. (2) p. (a) al Legii nr. 1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală prevede că avocații urmează să se înregistreze în calitate de plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală la agenția teritorială a Companiei Naționale de Asigurări în Medicină¹⁸ în termen de o lună de la data obținerii licenței de avocat.

Avocații urmează să prezinte următoarele acte în vederea înregistrării în calitate de plătitori de prime de asigurare obligatorie de asistență medicală:

- a) copia extrasului din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției;
- b) copia deciziei Ministerului Justiției privind înregistrarea Cabinetului Avocatului sau a Biroului Asociat de Avocați;
- c) licența avocatului /avocaților, în original și copie;
- d) copia buletinului de identitate al avocatului /avocaților.

Înregistrarea Cabinetelor Avocaților și a Birourilor Asociate de Avocați la agențiile teritoriale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină are loc în ziua prezentării actelor indicate mai sus.

Potrivit anexei nr. 2 la Legea nr. 1593 din 26 decembrie 2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, avocații intră în categoria de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual.

Mărimea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală este stabilită anual de Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe fiecare an în parte. Conform art. 4 alin. (2) al Legii nr. 251 din 08.11.2012 a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2013, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală stabilită pentru avocați în anul 2013 este de 3318 lei.

¹⁸ Adresele agențiilor teritoriale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină pot fi găsite la următorul link: <http://cnam.md/?page=21>, accesat la 8 ianuarie 2013.

Potrivit art. 22 al Legii nr. 1593 din 26 decembrie 2002, menționată mai sus, avocații urmează să achite prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul respectiv. Art. 23 al aceleiași Legi stabilește că avocații care au obținut licența de avocat după acest termen vor achita, în termen de 30 de zile calendaristice de la data obținerii licenței de avocat, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în cuantum proporțional numărului de luni complete rămase până la sfârșitul anului de gestiune.

VIII. Obținerea legitimației de la Uniunea Avocaților

În conformitate cu art. 17 al Legii nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, legitimațiile avocaților se eliberează de către Consiliul Uniunii Avocaților.

Obținerea legitimației de avocat este condiționată de prezentarea de către avocați a următoarelor documente:

- a) copia licenței avocatului;
- b) copia buletinului de identitate al avocatului.

Prețul pentru perfectarea legitimației constituie 80 lei¹⁹ și aceasta se eliberează în termen de o lună.

IX. Procurarea formularelor cu regim special

Profesarea activității de avocat este practic imposibilă fără achiziționarea formularelor cu regim special, cum ar fi mandatele de avocat, facturile (fostele facturi de expediție), dispozițiile de încasare, dispozițiile de plată, delegațiile etc.

Formularele cu regim special se eliberează de Întreprinderea de Stat Editura de Imprimare „Statistica”²⁰.

¹⁹ Informație confirmată de Uniunea Avocaților la data de 9 ianuarie 2013.

²⁰ <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=23&id=2307>, accesat la 8 ianuarie 2013.

Pentru procurarea formularelor cu regim special²¹, este necesară prezentarea următoarelor documente:

1) pentru Cabinetele Avocaților:

- a) cerere de eliberare a formularelor cu regim special;
- b) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- c) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- d) licența de avocat, în original și copie;
- e) legitimația avocatului eliberată de Consiliul Uniunii Avocaților – obligatorie pentru procurarea mandatelor de avocat;
- f) buletinul de identitate al avocatului, în original și copie;
- g) ștampilă;
- h) rechizitele bancare.

2) pentru Birourile Asociate de Avocați:

- a) cerere de eliberare a formularelor cu regim special;
- b) extrasul din Registrul Cabinetelor Avocaților și Birourilor Asociate de Avocați, eliberat de Ministerul Justiției, în original și copie;
- c) certificatul de atribuire a codului fiscal, în original și copie;
- d) licența de avocat a conducătorului Biroului Asociat de Avocați, în original și copie (după procurarea delegațiilor – licența de avocat a avocatului delegat);
- e) legitimația conducătorului Biroului Asociat de Avocați eliberată de Consiliul Uniunii Avocaților (după procurarea delegațiilor – legitimația avocatului delegat) – obligatorie pentru procurarea mandatelor de avocat;

²¹ <http://www.statistica.md/pageview.php?l=ro&idc=271&id=2456> accesat la 8 ianuarie 2013.

- f) buletinul de identitate al conducătorului Biroului Asociat de Avocați, în original și copie (după procurarea delegațiilor – buletinul de identitate al avocatului delegat);
- g) ștampilă;
- h) rechizitele bancare.

Sorina MACRINICI este avocat în Republica Moldova. Ea are o experiență bogată de lucru în domeniul drepturilor omului. Dra Macrinici este de asemenea implicată în activități de cercetare și advocacy în domeniul justiției. Din 2006 ea reprezintă persoane atât la nivel național cât și în fața Curții Europene a Drepturilor Omului. În anul 2010 dra Macrinici a făcut stagierea la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, iar în perioada august 2012 – august 2013 ea își face studiile de masterat în dreptul internațional al drepturilor omului la Universitatea Notre Dame din SUA.

Opinia autorului este o opinie proprie, bazată pe experiență și viziuni personale.
Opinia expusă de autor nu reflectă neapărat poziția oficială a
Uniunii Avocaților din Republica Moldova.